

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 604/06
15.11.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vojimira Cvijovića, predsednika veća, Branislave Apostolović, Jovanke Kažić, Milomira Nikolića i Vesne Popović, članova veća, u parnici tužioca Opštine Kula, koju zastupa Opštinsko javno pravobranilaštvo, protiv tuženih AA, BB, VV i GG, radi isplate, i po protivtužbi protivtužioca AA, BB, VV i GG, protiv tužene Opštine Kula, radi isplate, odlučujući o reviziji tužioca Opštine Kula izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Somboru Gž.735/05 od 14.11.2005. godine, u sednici održanoj dana 15.11.2006. godine doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Somboru Gž.735/05 od 14.11.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Kuli P. 420/01 od 23.5.2002. godine, u pobijanom odbijajućem delu tužbenog zahteva tužioca, kao i za troškove parničnog postupka i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje u ukinutom delu.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kuli P.br.420/01 od 23.5.2002. godine, delimično je usvojen tužbeni zahtev, pa su obavezani tuženi da tužiocu isplate na ime povraćaja naknade primljene za eksproprisanu nekretninu označenu u izreci, po 6.455,54 dinara sa kamatom na taj iznos od 30.9.1999. godine pa do isplate, a preko dosuđenih iznosa do traženih još po 166.389,46 dinara od svakog od tuženih sa kamatom od 1.9.1999. godine do 30.9.1999. godine odbijen je tužbeni zahtev. Tužena VV obavezana je da isplati tužiocu iznos od 11.619,97 dinara sa kamatom od 30.9.1999. godine do isplate, a preko tog iznosa do traženih 299.501,03 dinara sa kamatom od 1.9.1999. godine, kao i zahtev za isplatu kamate na dosuđeni iznos glavnice od 1.9.1999. godine do 30.9.1999. godine odbijen je tužbeni zahtev. Utvrđeno je da je protivtužba protivtužilaca povučena i odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Odlučujući o žalbi tužioca i tuženih, Okružni sud u Somboru je presudom Gž.735/05 od 14.11.2005. godine odbio žalbe kao neosnovane i potvrdio prvostepenu presudu.

Protiv navedene presude Okružnog suda u Somboru tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 386. ZPP Vrhovni sud je našao da je revizija tužioca osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tuženi i njihova majka pokojna PP bili su upisani kao vlasnici parcele br. aa kuća, dvorište i njiva površine 18 ari i 84m² i parcele br. vv njiva od 9 ari i 14m² upisane u KO DD ZKUL br. gg, i to, VV u 2/6 dela, a ostali svako u 1/6 dela. Navedene parcele eksproprisanе su rešenjem Uprave za geodetsko imovinsko pravne poslove SO Kula od 28.2.1978. godine uz naknadu i prenete u društvenu svojину u korist Opštine Kula radi izgradnje sportske sale i sportskih terena. Zaključenim sporazumom Mesna zajednica "ĐĐ" u ime Opštine Kula se obavezala da će suvlasnicima isplatiti na ime eksproprisanih nepokretnosti ukupan iznos od 1.200.000,00 tadašnjih dinara umanjen za 10% uz obavezu korisnika da im obezbedi drugi odgovarajući stan i dogovor da Mesna zajednica isplati razliku do utvrđenog ukupnog iznosa naknade od 120.000,00 dinara ukoliko raniji vlasnici u roku od 2 godine sebi ne obezbede stan, a da oni mogu da stanuju u eksproprisanom objektu do ovog datuma, 28.12.1980. godine. U januaru 1979. godine umanjeni iznos naknade od 1.080.000,00 dinara isplaćen je tuženima koji nisu sebi obezbedili stan niti je Opština Kula to učinila iako je umanjila naknadu za 10% sa tih razloga.

Tokom postupka je utvrđeno da je Opština Kula na osnovu rešenja o eksproprijaciji upisana u zemljišnim knjigama kao nosilac prava korišćenja. Raniji vlasnici eksproprisanе nepokretnosti, a ovde tuženi i njihova majka podneli su predlog radi deeksproprijacije rešenja o eksproprijaciji od 27.2.1978. godine u delu koji se odnosi na kuću i deo ne deposedirane površine zemljišta, pa je po njihovom zahtevu 14.3.1994. godine Odeljenje za urbanizam, stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine donelo rešenje kojim je zahtev usvojen i poništeno navedeno rešenje u delu kojim su eksproprisanе nepokretnosti upisane u ZKUL br. gg KO DD pod parcelom br. aa - kuća sa ostalim sporednim objektima u površini od 18 ari i 84m² i administrativnim putem je izvršen prenos vlasništva na ovoj parceli pod novim brojem ee, površine 10 ari i 51m². Raniji vlasnici su ponovo upisani kao suvlasnici u suvlasničkim delovima do donošenja rešenja o eksproprijaciji, a parcela br. žž ostala je upisana kao društvena svojina sa pravom korišćenja Opštine Kula, jer u odnosu na nju nije doneto rešenje o deeksproprijaciji. Uvrđeno je da iznos od 799.307,10 dinara koji je sadržan u isplaćenom ukupnom iznosu od 1.080.000,00 dinara je isplaćen za deeksproprisanu nepokretnost tuženima, a čija revalorizovana vrednost tog iznosa na dan 30.9.1999. godine iznosi 30.986,60 dinara. Nakon smrti njihove majke, tuženi su oglašeni za nalsednice na delu deeksproprisanе nepokretnosti, VV u 9/24 dela a ostali tuženi u po 5/24 dela.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su delimično usvojili tužbeni zahtev tužioca i dosudili iznos od 30.986,60 dinara a koji iznos predstavlja revalorizovan iznos naknade koja je tuženima isplaćena u januaru 1979. godine sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.9.1999. godine, dok su tužioca sa viškom tužbenog zahteva odbili.

Osnovano u reviziji tužilac ističe da su nižestepene presude zasnovane na pogrešnoj primeni materijalnog prava, pa je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Zakon o eksproprijaciji bliže ne uređuje imovinsko-pravne odnose stranaka u vezi deeksproprijacije, pa po nalaženju Vrhovnog suda za rešavanje ovih spornih odnosa merodavne su odredbe Zakona o obligacionim odnosima koje regulišu pravne posledice raskida ugovora. Prema članu 132. stav 2. ZOO, ako je jedna strana izvršila ugovor potpuno ili delimično, ima pravo da joj se vrati ono što je dala, a prema stavu drugom istog člana, ako obe strane imaju pravo zahtevati vraćanje datog, uzajamna vraćanja vrše se po pravilima za izvršenje dvostranih ugovora. Stoga se u reviziji osnovano ukazuje na pogrešnu primenu materijalnog prava. Radi pravilne primene materijalnog prava prvostepeni sud je trebao da utvrdi koliko je naknada za ekspropriisanu nepokretnost iznosila u odnosu na punu tržišnu vrednost sporne nepokretnosti u vreme eksproprijacije, da bi se u istoj srazmeri prema sadašnjoj tržišnoj vrednosti deekspropriisane nepokretnosti odredila visina naknade koja treba da se vrati. Pošto prvostepeni sud nije tako postupio, već je dosudio revalorizovani iznos isplaćene naknade, povređen je princip ekvivalentnosti naknade koju su tuženi nekad primili i naknade koju sada treba da vrate.

Pošto pravilna primena materijalnog prava zahteva da se činjenično stanje upotpuni, nije bilo uslova za donošenje preinačujuće presude, pa je stoga ovaj sud, u smislu člana 395. stav 2. ZPP, ukinuo obe nižestepene presude u pobijanom odbijajućem delu i za troškove parničnog postupka i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje. U ponovnom postupku prvostepeni sud će, otkloniti rečene nedostatke i doneti novu odluku o zahtevu za povraćaj naknade za ekspropriisanu nepokretnost. Visina naknade pri njenom vraćanju mora da bude u istoj srazmeri prema sadašnjoj tržišnoj vrednosti deekspropriisane nepokretnosti u kojoj je, pri njenoj isplati, bila visina naknade prema ondašnjoj tržišnoj vrednosti ekspropriisane nepokretnosti.

Predsednik veća-sudija,

Vojimir Cvijović, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd